

דופק שוק העבודה

פרסום חודשי

דצמבר 2024

תקציר

במהלך חודש דצמבר כמעט ולא חל שינוי במספר דורשי העבודה (164.6 אלף בנתונים מקוריים ו-168.7 אלף מנוכה עונתית). מספר המצטרפים החדשים חזר לרמות שגרתיות מהעשור האחרון עם שינויים קלים מאוד באבטלה (עלייה קלה) ובהבטחת הכנסה (ירידה קלה) בנתונים מנוכי עונתיות. בסך הכל, שוק העבודה הישראלי נראה חזק ויציב מאוד עם שיעור משרות פנויות גבוה. מספר דורשי העבודה במרבית הארץ נמוך מאשר המצב שהיה לפני המלחמה עם מספר הבדלים אזוריים קלים.

הירידות במספר דורשי העבודה באזור הצפון ממשיכות אך בקצב מתון יותר. ירידות משמעותיות קצת יותר נרשמו הן בצפון המערבי (מוצקין וספרעם) והן בצפון המזרחי (שני אזורי רמת הגולן). למעשה, מי שיכל לחזור לעבודה בצפון עשה זאת והדבר בא לידי ביטוי גם בירידה במספר דורשי העבודה באזור; נתונים אלו מחדדים את הפער בין הישובים המפונים לבין כלל אזור הצפון.

במקביל, במספר ישובים במרכז (הוד השרון, רעננה) נרשמו עליו קלות, וכך גם בכמה ישובים ערביים או מעורבים (עכו). בני ברק, אשר כמעט לא השפעה מהמלחמה, שומרת על שיעור נמוך במיוחד, ובאילת מורגשת עלייה עונתית טיפוסית. בהמשך ישיר לכך, בהיבט הדמוגרפי לא חל שינוי מהותי עם עלייה קלה באוכלוסיות חזקות (אשכולות 8–10 ויהודים לא חרדים).

בנוסף לכל זה, חשוב להדגיש כי לא נרשמו שינויים מהותיים מבחינת משלחי היד, גם אם שיעור העובדים הבלתי מקצועיים עלה בחודשיים האחרונים (חזרה של חזקים) לצד ירידה בבעלי משלח יד אקדמי (עם עלייה מסוימת בחודש הנוכחי). ניתן לציין את הירידה בשיעור דורשי העבודה בליבת ההייטק לצד עלייה בתפקידים תומכים, אך השינויים אינם משמעותיים.

- **יציבות במספר דורשי העבודה (נתונים מקוריים ועונתיים כאחד):**¹ במהלך חודש זה נמשכת היציבות במספר דורשי העבודה כאשר מספרם נע מ-164.6 אלף ל-164.5 אלף. זוהי ירידה מוגבלת מאוד והנתונים בחודש זה משקפים את חוזקו של שוק העבודה, על אף התקררות שוק העבודה ביחס לשיא שהיה בשנת 2022 וההשפעות הישירות והעקיפות של מלחמת "חרבות ברזל".
- **ירידה קטנה במספר דורשי האבטלה (נתונים מקוריים ומגמתיים):** מספר תובעי האבטלה בחודש דצמבר 2024 ירד בכאלף (נשים היוו את הירידה למעשה) (מ-114 לכ-113 אלף),

¹ נתונים מקוריים.

ירידה זו דומה בהיקפה לתקופות מקבילות בשנות שגרה אך תמהיל המגדרי עשוי להעיד על חזרה מוגברת יותר של נשים בעקבות פתיחת מערכות חינוך בצפון. לפי ניכוי העונתיות, אנו רואים דווקא יציבות עד כדי עלייה קטנה (מערך של כ-116.4 לכ-116.8 אלף) אך מגמתית ישנה ירידה די מובחנת מאז תחילת השנה (ירידה של כ-3.1 אלף איש ואישה). במקביל, מסתמנת עלייה נוספת אך מזערית בסדרת תובעי הבטחת הכנסה המקורית (מערך של כ-44 לערך של כ-44.1 אלף איש ואישה) – אך במידה והמצב הכלכלי במשק לא יחמיר, נתון זה יהיה מוגבל ונראה תנודתיות אופיינית.

- **מספר הנרשמים החדשים מאפיין את חודש דצמבר:** במהלך חודש זה נרשמו בשירות התעסוקה כ-28.8 אלף דורשי עבודה חדשים (במובן המלא),² לעומת 31.8 אלף ו-25.5 אלף בחודשים דצמבר 2019 ודצמבר 2022 (שיא שוק הדוק) בהתאמה (לפי הסדרה המקורית). בבחינת נתונים מנוכי העונתיות לחודש זה וחודש בתקופה המקבילה בשנת 2022, אנו רואים הלימה גבוהה כאשר המספרים הם כ-20.5 אלף נרשמים החודש וכ-19.8 בדצמבר 2022. ברם, בסך הכל ניתן לראות כי קצב הרישום המשיך והתמתן.
- **ללא שינוי בתמהיל קבוצות הגיל (עלייה קלה מאוד של הצעירים):** במהלך חודש דצמבר 2024 למעשה התרחשה עלייה מזערית בלבד רק בקבוצת הצעירים (עד 34) של כ-0.8% וכ-0.3 אלף דורשי עבודה. משמעות הדבר היא עלייה מוגבלת וכמעט לא מובחנת בשיעורם בתמהיל לחודש זה יחסית לחודש נובמבר 2024. בראיה רחבה, שיעורם של הצעירים שעלה באופן דרסטי עם פרוץ המלחמה חזר למעשה לרמתו המאפיינת שגרה (ספטמבר 2023).
- **עלייה מסוימת ומוגבלת מאוד בקבוצת הרוב (ה'יהודים הלא חרדים'):** חודש דצמבר 2024 מתאפיין באופן כללי ביציבות עם שינויים קלים החל מעלייה בדורשי עבודה 'יהודים לא חרדים' בתמהיל שעלה בכ-0.7 נקודות אחוז (מ-62.6% ל-63.3%) ועד לירידות קלות בשיעור דורשי העבודה בחברה הערבית והחרדית. נדגיש ששיעור דורשי העבודה מהחברה הערבית נמצא רק בנקודת אחוז מעל לערכו שהיה לפני המלחמה בספטמבר 2023 (29.6%), אחרי שיעור גבוה באופן ניכר בתקופות ארוכות במהלך המלחמה.
- **מגמות מעורבות וחלקן עונתיות בבחינת שינוי שיעור האבטלה היישובי (ר' דירוגי ערים בנספחים):** העלייה בשיעורי האבטלה ביישובי הצפון (קו העימות) בחודשי ספטמבר ואוקטובר 2024 הייתה זמנית (כצפי) עם המשכיות מסוימת בירידה במהלך החודש האחרון לאחר הירידה הגדולה במהלך חודש נובמבר 2024 (ר' תרשים 19). בין הירידות הבולטות בצפון אפשר לציין את קריית מוצקין (-7.4%), שפרעם (-5.8%), נצרת (-4.4%), כרמיאל (-3.7%),

² הנרשמים החדשים נחלקים למעשה לחדשים לגמרי, מחדשי רישום (מעל שנה) ומחדשי פעילות.

עפולה (-2.5%) ו-טבריה (-2.1%). שפרעם וקריית מוצקין חוו את הירידה של אותם דורשי עבודה שנוספו כתוצאה מהרחבת המלחמה (ספטמבר 2024).

מעבר לכך, ירידות נרשמו בחלק מהערים החרדיות: מודיעין עלית (-6.1%) ובני ברק (-3.5%). מנגד, עליות בולטות נרשמו כחצי מכלל מהיישובים במגמות מעורבות ובפרט בעיר אילת. כאשר אילת נרשמה עלייה של כ-8.4% כתוצאה מהשפעות עונתיות צפויות. במקביל, נרשמה עלייה מתונה פחות ברעננה 6.3%, מודיעים מכבים רעות 5.9% והוד השרון 5.4%.

תוכן

II	תקציר
1	דורשי עבודה – נתוני מאקרו של שירות התעסוקה (נתונים מצטברים)
4	תובעי אבטלה והבטחת הכנסה (נתונים מצטברים מקוריים)
6	א. פערי היצע-ביקוש: כוח העבודה ומספר המשרות הפנויות בישראל
6	1. מספר משרות פנויות מול מספר דורשי העבודה
8	ב. נתונים דמוגרפיים ומצב כלכלי-חברתי
8	1. קבוצות גיל
9	2. מגדר
10	3. קבוצות אוכלוסייה
11	4. אשכולות חברתיים-כלכליים
12	ג. משלחי יד דורשי העבודה הרשומים בשירות התעסוקה
15	ד. פריסה גיאוגרפית וחלוקה לפי ערים מרכזיות (שיעור דורשי העבודה היישובי)
15	1. רשויות גדולות (מעל 40 אלף תושבים)
16	2. מעקב אחר דירוגי הערים לפי שיעור האבטלה
17	3. ניתוח מיוחד על יישובי הפריפריה לעומת יישובי העימות

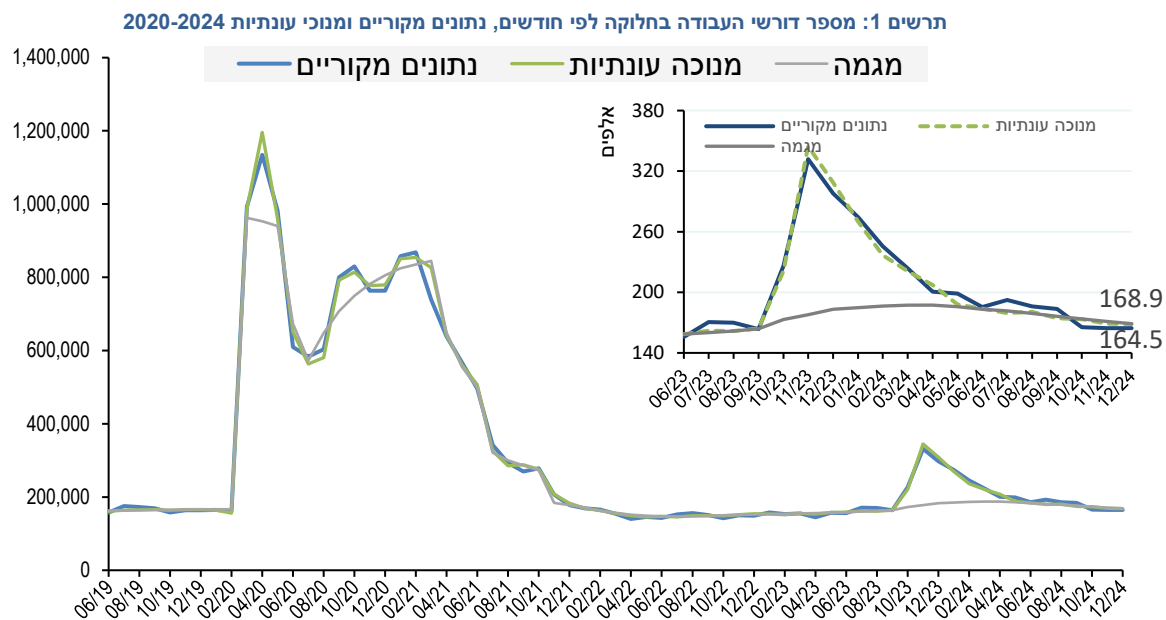
רשימת תרשימים וטבלאות

1	תרשים 1: מספר דורשי העבודה בחלוקה לפי חודשים, נתונים מקוריים ומנוכי עונתיות 2020-2024
2	תרשים 2: מספר מצטרפים חדשים, 2020-2024
3	תרשים 3 שיעור המצטרפים בחודשים דצמבר ונובמבר לאורך השנים (מנוכה עונתיות וללא מחדשי פעילות), 2015-2024
3	תרשים 4 שיעור נרשמים חדשים מכוח העבודה, 2012-2024 (מנוכה עונתיות)
4	תרשים 5 מספר דורשי העבודה, אבטלה והבטחת הכנסה, נתונים מקוריים ומנוכי עונתיות 2020-2024
5	תרשים 6 שיעור השינוי של תובעי הבטחת הכנסה ואבטלה, ביחס לדצמבר 2023, נתונים מקוריים
6	תרשים 7 מגמת הבטחת הכנסה לצד דורשי אבטלה (דואליות הפוכה בזמן המלחמה)
7	תרשים 8 מספר דורשי העבודה המתחרים על כל משרה פנויה (סקר משרות פנויות למ"ס ונתוני ש"ת)
8	תרשים 9 עקומת בוורידג' חודשית על פני התקופה 01/2019 – 11/2024 (נתונים מנוכי עונתיות)
9	תרשים 10 התפלגות דורשי העבודה לפי קבוצות גיל, נתונים מצטברים
10	תרשים 11 התפלגות דורשי העבודה לפי מגדר, נתונים מצטברים
11	תרשים 12 התפלגות דורשי העבודה לפי אוכלוסייה, נתונים מצטברים
12	תרשים 13 התפלגות דורשי העבודה לפי אשכולות כלכליים-חברתיים, נתונים מצטברים
13	תרשים 14 התפלגות דורשי העבודה לפי משלח-יד (רמה 1) באחוזים, נתונים מצטברים מקוריים
15	תרשים 15 שיעור כלל דורשי העבודה ברמה הישובית בדצמבר 2024 לעומת נובמבר 2024
16	תרשים 16 שיעור השינוי בדורשי העבודה ברמה הישובית בדצמבר 2024 לעומת נובמבר 2024
17	תרשים 17 דירוגי היישובים לפי שיעורי האבטלה בהשוואה לשלושת החודשים האחרונים ולתקופה המקבילה אשתקד
18	תרשים 18 התפתחות השינוי במספר דורשי העבודה כאינדקס יחסי ליולי 2023 (יולי 2023=100% נתונים מקוריים)
19	תרשים 19 השינוי בשיעור האבטלה המשוערך יישובית מחודש נובמבר 2024

1. דורשי עבודה – נתוני מאקרו של שירות התעסוקה (נתונים מצטברים)³

מספר דורשי עבודה (נתונים מקוריים) עמד על כ-164.5 אלף איש ואישה בחודש דצמבר 2024. נתון זה מהווה ירידה קטנה לפי הסדרה מהמקורית של כ-0.1% לעומת החודש הקודם (165.6 אלף). גם לפי הסדרה מונכת העונתיות נראה שיש יציבות, אם כי **מגמת** הירידה במלאי דורשי העבודה נמשכת (עם ירידה של כ-2 אלף איש ואישה) וזאת בקצב קטן יחסית שדעך מאז תחילת השנה. יש לזכור שקיימת סבירות לכך שנראה תפנית במהלך שנת 2025 במגמת הירידה עקב ההשפעות הישירות והעקיפות של המלחמה.

מבין 164.5 אלף דורשי העבודה, כ-28.8 אלף דורשי עבודה הינם מצטרפים חדשים (נרשמים חדשים, מחדשי רישום ומחדשי פעילות) בהתפלגות דורשי העבודה הרשומים בין מלאי וזרם נכנס (Inflow) בחודש דצמבר 2024. מספר המצטרפים החדשים החודש דומה וכמעט זהה בחלק מהמקרים לתקופות מקבילות, דצמבר 2019 ו-2021, אז נוספו כ-31.8 אלף וכ-27.6 אלף מצטרפים חדשים (בהתאמה).

שיעור המצטרפים (זרם) מכלל המלאי בחודש דצמבר 2024 עומד על כ-21.2%. זהו שיעור מצטרפים הממוקם די באמצע של כלל התצפיות ודומה לתקופות מקבילות. כאמור, שילוב היציבות (בסדרה המקורית) בדורשי העבודה במקביל לירידה בכמות הנרשמים הובילו למעשה לשיעור נמוך יותר יחסית לחודש נובמבר 2024. במקביל, 136 אלף דורשי עבודה המשיכו להתייצב מהחודש הקודם (פעילים).

³ מספר דורשי עבודה המצטבר בוחן את כל דורשי העבודה שהיו פעילים אפילו למשך יום אחד לפחות במהלך החודש.

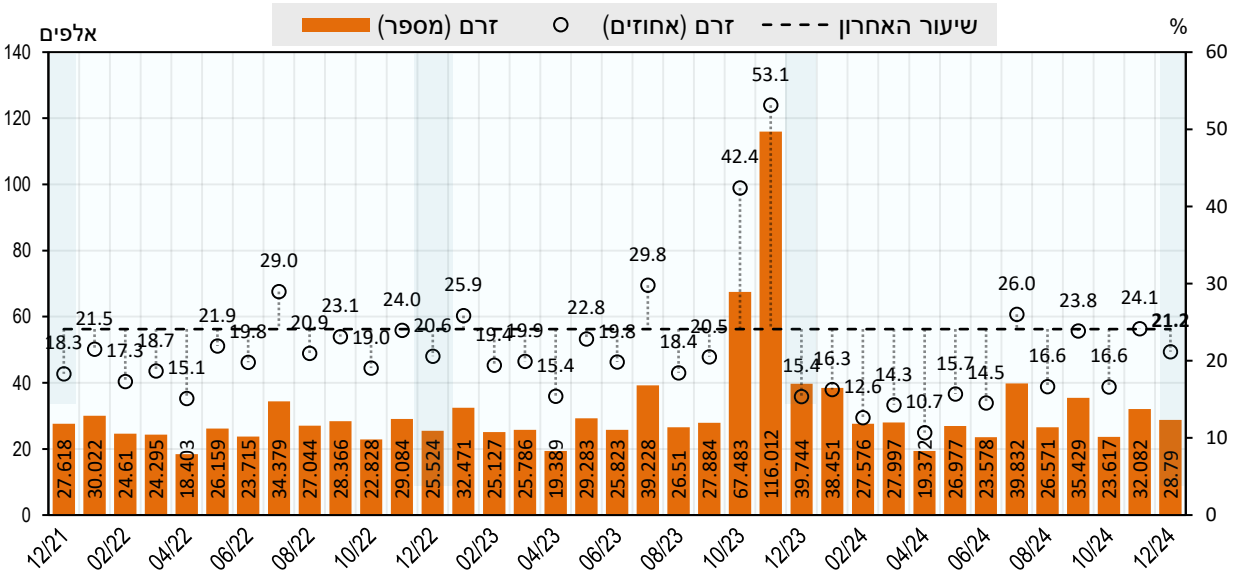

טבלה 1: מצטרפים חדשים לעומת מסיימי הזכאות בחודש דצמבר 2024

ממשיכים (מלאי):		136,004	ממוצע חדשים חדשים חדשים
נרשמים חדשים *(זרם):		28,790	
מחדשי פעילות:	מחדשי רישום:	מחדשי חדשים:	

* נרשמים חדשים כולל נרשמים חדשים, מחדשי רישום ומחדשי פעילות.
* פילוח אודות משלחי היד נמצא בחלק האחרון של דוח זה.

תרשים 2: מספר מצטרפים חדשים, 2020-2024

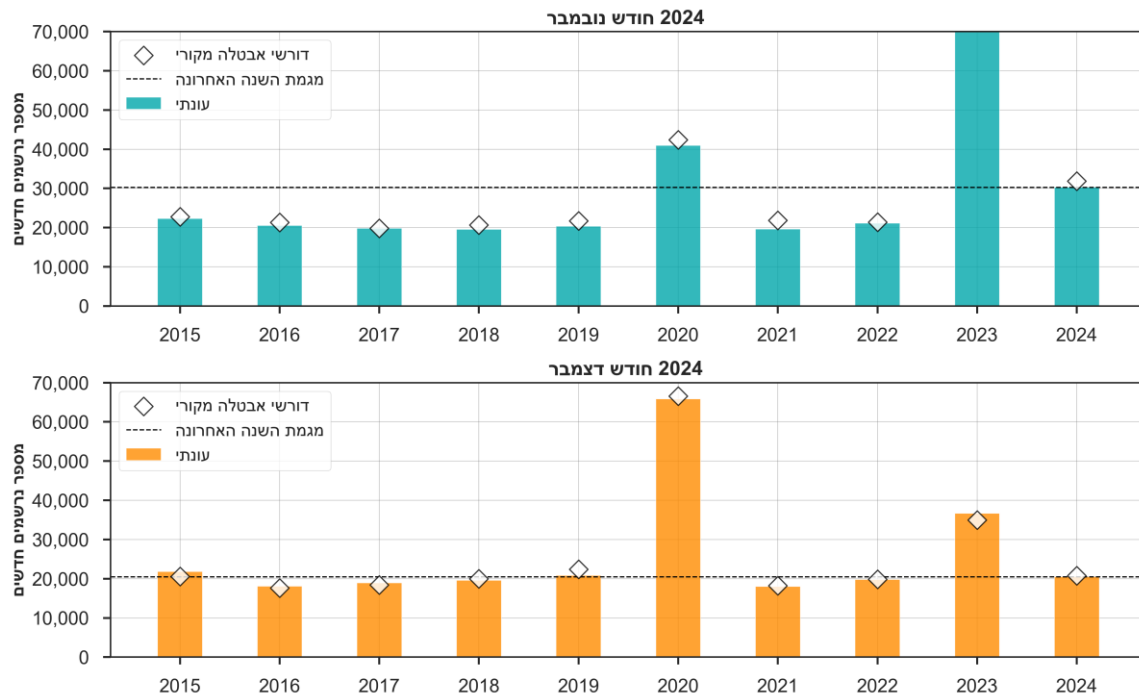

בהמשך לכך, ועל מנת להשוות ולהבין האם שיעור המצטרפים החדשים גדול יותר השנה, מתבצע ניתוח נוסף, המתמקד בניתוח של נתונים מנוכי עונתיות (תרשים 3), במהלך החודשים האחרונים אוקטובר-נובמבר לאורך מספר שנים (2015-2024). לפי הנתונים, ניתן לראות כי שיעור דורשי העבודה החדשים בדצמבר 2024 כבר אינו גבוה יותר משאר התקופות המקבילות. למעשה שנת 2023, 2020 (תקופת הקורונה) ו-2023 (פרוץ מלחמת "חרבות ברזל"), עוברות את חודש זה באופן משמעותי.

נתונים אלו מצביעים על שיפור מצבו של שוק העבודה יחסית לתחילת השנה (לפחות בהיבט האיזון המחודש בין ההיצע והביקוש הכללי), כאשר מספר הנרשמים כבר דומה מאוד לנתוני העבר. אך לא נוכל להסתמך על נתון זה באופן בלעדי ולהסיק ששוק העבודה ימשיך ויגיב באופן יציב בחודשים הקרובים לשנת 2025. זאת מכיוון שרבים עדיין מתקשים לחזור למקום עבודתם בצפון, חזרתם של אנשי מילואים שחלקם מתקשה יחסית לחזור לעבוד (הן מסיבות אישיות והן מסיבות הקשורות לאיבוד מקום העבודה הקודם) וביקוש (משרות פנויות) שהחל להצטמצם לצד סביבת ריבית בנק ישראל שנותרה גבוהה יחסית המשפיעה בסופו של דבר הקלות ביצירת משרות חדשות במשק.

תרשים 3 שיעור המצטרפים בחודשים דצמבר ונובמבר לאורך השנים (מנוכה עונתית וללא מחדשי פעילות), 2015-2024

שיעור המצטרפים החדשים ביחס לכוח העבודה (נתונים מנוכי עונתיות)

על מנת להבין האם המספר הגבוה של דורשי העבודה (מנוכה עונתית) הוא גבוה ביחס לשנים קודמות, יש לבדוק גם את שיעור דורשי העבודה החדשים כאמור, חדשים ומחדשי רישום ביחס לכוח העבודה. אם בשנה שעבר, שיעור הנרשמים החדשים היה נמוך מאוד ועמד על 0.42% בלבד, השיעור עלה לשנת 2023 ל-0.82%, וירד שוב כמעט לאותו הערך (תרשים 4).

ניתן לשים לב שפרט לשנת 2023 (תקופה הקורונה) היחס שומר על טווח די ברור של 0.4% [0.8%]. ההשערה היא שטווח זה יישמר לאורך השנים שכן נצפה שקצבי הגידול הן בכוח העבודה והן במספר המצטרפים החדשים יהיו די זהים אך עם תנודתיות עקב זעזועים ממשברים המשפיעים על שוק העבודה.

תרשים 4 שיעור נרשמים חדשים מכוח העבודה, 2012-2024 (מנוכה עונתית)

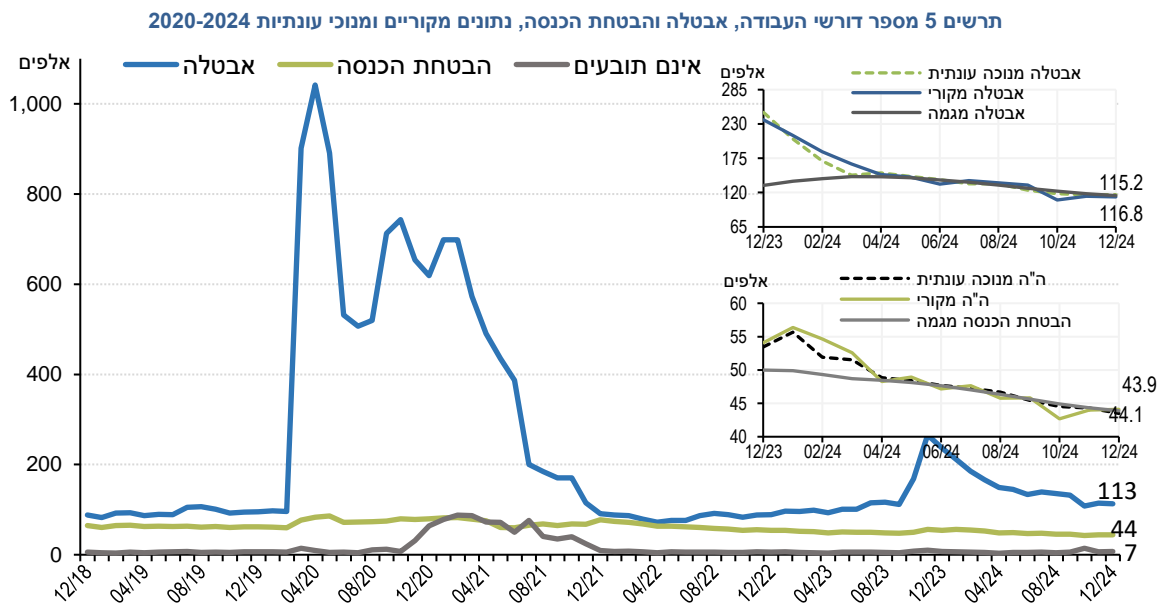

2. תובעי אבטלה והבטחת הכנסה (נתונים מצטברים מקוריים)

ניתוח של דורשי העבודה המבוסס על סוג התביעה מראה כי מספר תובעי האבטלה (נתונים מקוריים) בדצמבר ירד מ-114 ל-113 אלף גברים ונשים (ירידה של כ-1 אלף). למעשה סדרה זו מהווה בקירוב טוב את מה שכבר ראינו בסדרת מלאי דורשי העבודה. רק שכאן ישנה יציבות עד כדי ירידה מסוימת ומוגבלת מאוד אם כי בפן המגמתי נמשכת הירידה מאז תחילת השנה. אך גם כאן, ייתכן שירידה זו (שמועצת במידת מה במגמה) יכולה להוות סממן מוקדם להשפעות המלחמה על שוק העבודה תוך כדי שרמת המשרות הפנויות יורדת במקצת שכן שוק העבודה טרם הפנים את זעזועי ההיצע שקרו בעקבות המלחמה באופן מלא וגם את הרגולציות החדשות לשנת 2025 כפי שיבואו לידי ביטוי.

בהמשך לכך, מספר תובעי הבטחת ההכנסה מציג תבנית דומה (בסדרה המקורית) החודש עם עלייה מזערית של כ-0.1 אלף דורשי קצבה, כאשר לפי ניכוי העונתיות ישנה ירידה קטנה של כ-0.8 אלף איש ואישה כך שהמספר המקורי מסתכם בכ-44.1 אלף והמנוכה בכ-43.5 אלף. באופן הזה, **סדרת הבטחת ההכנסה למעשה נעה סביב ערך נמוך יחסית שיכול להיחשב כגבול תחתון**. על אף התנודתיות, סדרה זו הצליחה להגיע לרמות נמוכות שטרם הופיעו בנתוני שירות התעסוקה. אך יש לזכור שהשפעות עונתיות, זעזועים והחלטות רגולטוריות יכולים לגרום לעלייה/ירידה חריגה בסדרה ולהביא אותה לרמות חדשות.

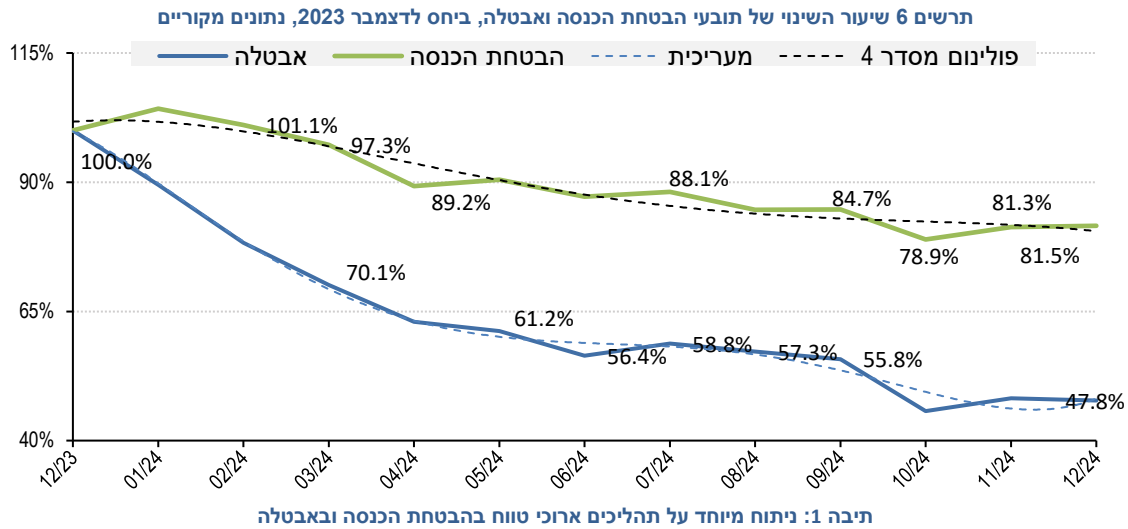

* בין החודשים מרץ 2020 ונובמבר 2021 חלו התאמות בשיטת הבדיקה לאור מגבלות הקורונה.

בניסיון להתחקות אחר נתוני הבטחת ההכנסה ביחס לאבטלה ובפרט במגמת השינוי שלהם כאינדקס יחסי לדצמבר 2023, הותאמה עקומת פולינום ומעריכית לנתוני השינוי באחוזים יחסית לתאריך הבסיס (100% = דצמבר 2023). לפי נתונים אלו (תרשים 6), עולה כי מספר תובעי הבטחת הכנסה מראה ירידות עקביות במהלך השנה האחרונה פרט לעלייה בתחילת

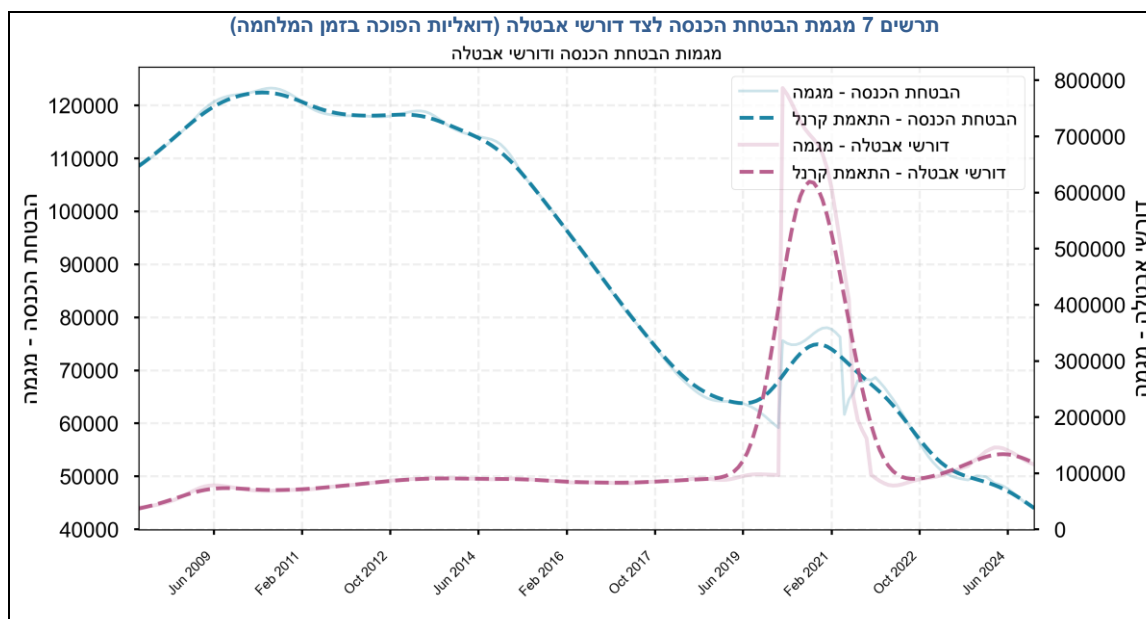

המלחמה (שמתואמת עם עלייה חדה יותר באבטלה). למעשה, מספר תובעי הבטחת הכנסה ממשיך לשמור על הרמה הנמוכה ביותר שנרשמה בשירות התעסוקה מזה עשורים (גבול תחתון).⁴

על מנת להציג את המגמות במבט-על, ניתוח מיוחד מנסה להציג תמונה רחבה (החל מינואר 2008), באופן שמאפשר לזהות את מגמות הבטחת ההכנסה ואבטלה (בתוספת קירוב רגרסיית קרנל).⁵ לפי ניתוח זה, ובהתמקדות מאפריל 2021, ניתן לראות את הירידה העקבית המובהקת המתרחשת בסדרה זו בקצב די מונטוני (על פני תקופה ארוכה) כאשר תחילה יש הלימה בין הירידה בדורשי האבטלה אך לאחר זעזוע המלחמה אפשר להבחין בדואליות הפוכה למעשה – בזמן שסדרת הבטחת ההכנסה ממשיכה לרדת באופן מגמתי, סדרת דורשי האבטלה למעשה עולה במהלך החודשים הראשונים למלחמת "חרבות ברזל", מגיעה לשיא בסביבות חודש אפריל 2024 ומחדשת ירידה מגמתית בחודש זה.

⁴ משתנה הבטחת ההכנסה קרוב לגבול תחתון ועשוי להפגין תנודתיות סביבו בבחינת תקופות זמן ארוכות ולכן המצב במיקרו עדיין דינאמי.
⁵ שיטה א-פרמטרית המעריכה קשרים בין משתנים על ידי התאמת עקומה חלקה דרך נקודות הנתונים, הנשלטת על ידי פרמטר החלקה הנקרא רוחב פס.

א. פערי היצע-ביקוש: כוח העבודה ומספר המשרות הפנויות בישראל

1. מספר משרות פנויות מול מספר דורשי העבודה⁶

לפי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, במהלך חודש דצמבר 2024, עמד מספר המשרות הפנויות שאינו מנוכה עונתית (מקורי) על 134.3 אלף משרות – ירידה של כ-1.7% יחסית לחודש דצמבר 2024. עם זאת, לאחר ניכוי העונתיות, ישנה יציבות כאשר מספר המשרות הפנויות עומד על כ-140.7 אלף משרות פנויות.

באופן כללי נראה שרמת המשרות הפנויות מתקרבת לרמה שהייתה בדצמבר 2022 אז עמד מספרן שאינו מנוכה עונתית על כ-136 אלף. החודש אפשר לומר לפי הסדרה המקורית, שנשמרת יציבות עד כדי ירידה קטנה אך כאשר מתחשבים בניכוי העונתיות רואים למעשה שהיצע המשרות שומר על יציבות יחסית לחודש הקודם. צריך לזכור גם שהמשמעות של המשך הירידה שהתחדשה היא שאם שוק העבודה יתקשה ליצור משרות חדשות בחודשים הבאים והשוק יהפוך יותר ל"שוק של מעסיקים" נהיה עדים לעלייה במספר דורשי העבודה המתמודדים על כל משרה פנויה כאשר ענפים מסוימים עשויים לחוות קושי מוגבר יותר. כך למשל, על פי דוח משרות פנויות לחודשים אוקטובר-דצמבר 2024 של הלמ"ס, טכנאי רשתות, פקידים ומאבטחים חוו את הירידות הגדולות ביותר לצד עליות במשרות של טבחים, נציגי מכירות טלפוניים והנדסאים וטכנאים.

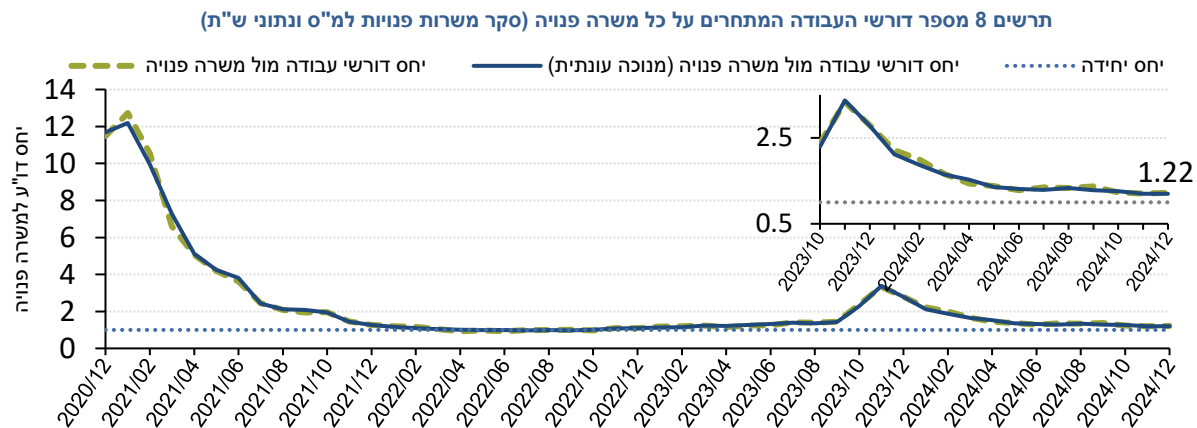
באופן כללי, מספר המשרות הפנויות ממשיך להיות גבוה יחסית ולהידמות בהיקפו לסוף שנת 2022 (דעיכת שיא המשרות הפנויות), תוך הגדלת הפער בין שיא המשרות שנרשם באוגוסט 2022. כמו כן, חשוב לזכור כי בסביבת ריבית גבוהה יחסית וללא ציפיות להורדתה, בנקודה קיים

⁶ נתון זה יתעדכן לאחר פרסום המשרות הפנויות לחודש ינואר לקראת אמצע החודש.

גם קושי בחברות הזנק לגיוסי הון הדרושים להמשך פעילותן מה שעשוי להוביל לפיטורים בסקטור ההייטק.

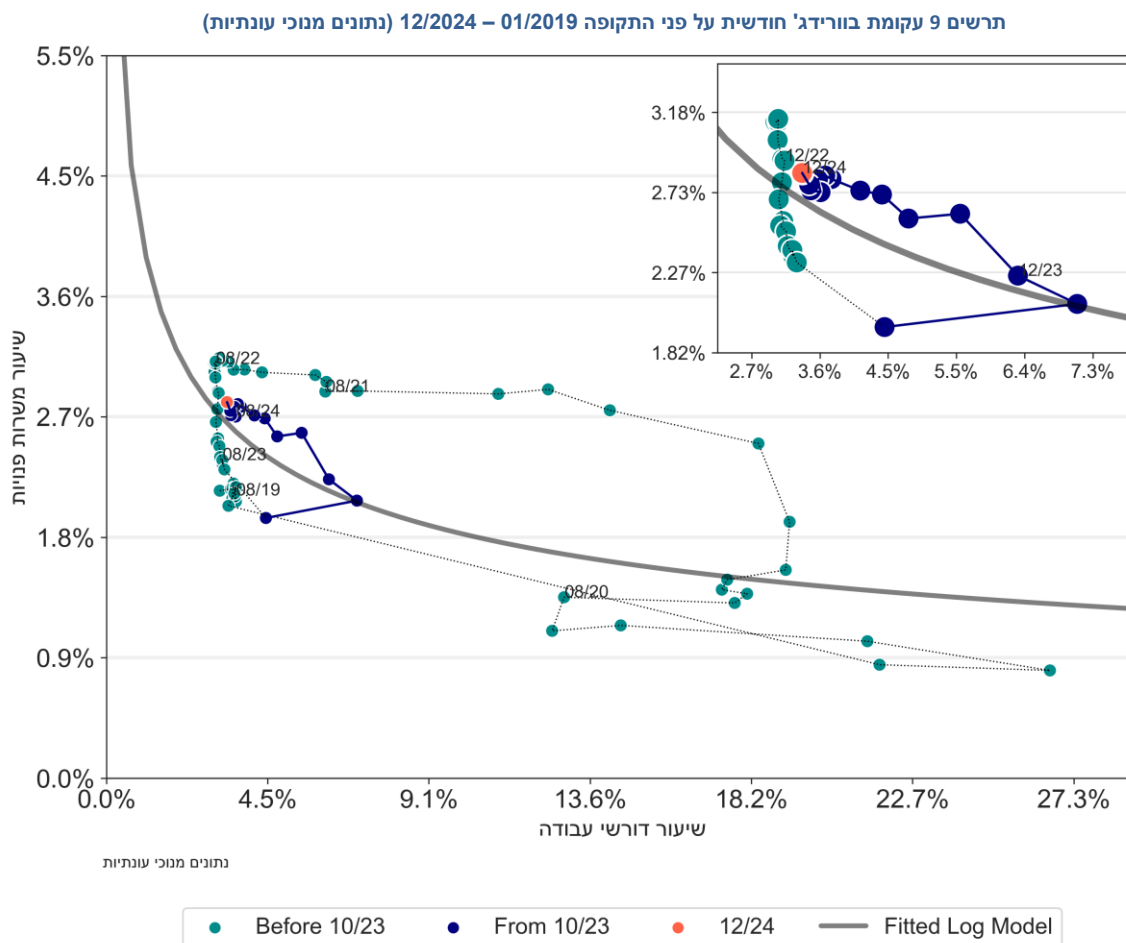
בהמשך לכך, השילוב בין מספר המשרות במשק למספר דורשי העבודה⁷ מעיד על אפשרויות התעסוקה של דורשי העבודה (תרשים 8). היחס בין דורשי עבודה למשרות פנויות נותר יציב בחודש אוקטובר 2024 ועומד על כ-1.22 (לפי נתונים מנוכי עונתיות) שגבוה במקצת מהנתונים המקוריים (1.23). כלומר, כ-6 דורשי עבודה לכל 5 משרות.

* כאמור, מספר המשרות הפנויות של הלמ"ס מהווה רק חלק מכלל המשרות הפנויות ולכן מספר המשרות הפנויות גבוה יותר.

התמונה המלאה מתגלה, כאשר בוחנים את יחס דורשי עבודה למשרות פנויות באמצעות עקומת בוורידג' (תרשים 9) המקשרת בין שיעור דורשי העבודה לשיעור המשרות הפנויות – עקומה המציגה את הקשר ההפוך ביניהם במרבית התקופות גם אם לא באופן ישיר. התנועה האנטי-מעגלית האופיינית לעקומה זו כפי שהיא מאפיינת את מצב המשק בתקופות צמיחה ומשבר כלכלי באות לידי ביטוי גם בתקופה האחרונה תחת השפעת המלחמה. ניתן להבחין בנקודה האדומה (דצמבר 2024) כמקרה מצומצם יחסית למשבר הקורונה, אז שיעורי דורשי העבודה הגיעו מעבר ל-30% עד חזרתם לרמות שלפני המשבר בשנת 2019.

⁷ מספר משרות פנויות ומספר דורשי עבודה מנוכים עונתיות. תפיסת ההתהדקות בספרות התיאורטית (למשל, Pissarides, 2000) מתבוננת בהתהדקות מנקודת המבט של החברות; כאן, במקום זאת, אנו בוחנים לגשת לזה מנקודת המבט של העובדים. לכן, יחס ה-U/V גבוה מעיד ריבוי דורשי עבודה לצד מעט משרות פנויות.

ב. נתונים דמוגרפיים ומצב כלכלי-חברתי

1. קבוצות גיל

במהלך חודש דצמבר 2024, היו רשומים בשירות התעסוקה כ-46 אלף דורשי עבודה צעירים עד גיל 34 (עלייה של כ-0.3 אלף, סדרה מקורית), 67.8 אלף דורשי עבודה בקבוצת הביניים, בגילים 35-54 (ירידה של כ-0.3 אלף, סדרה מקורית) ו-50.7 אלף דורשי עבודה מבוגרים מגיל 55 ומעלה (ירידה של כ-0.2 אלף, סדרה מקורית). בעוד שלפי ניכוי עונתיות, קבוצת הצעירים הייתה אמורה להציג עלייה גדולה יותר של כ-1.1 אלף. במובן מסוים זה סממן לחזרתו של התמהיל הגילי של שוק העבודה למצב המאפיין שגרה אך מצד שני, עשוי להכיל רכיב השפעה של המלחמה.

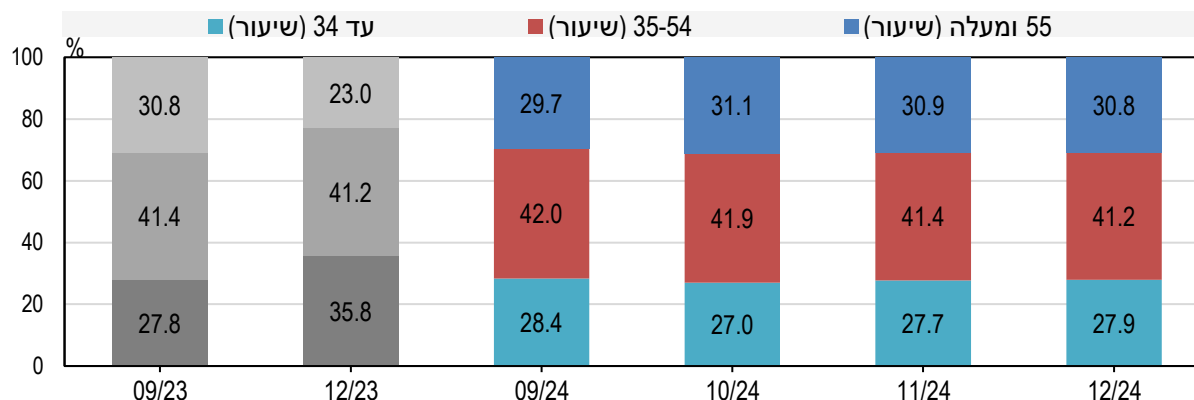
באופן כללי, תמהיל הגילים של דורשי העבודה בחצי השנה האחרונה מראה כי שיעור הקבוצה העיקרית והקבוצה הצעירה ביותר הושפעו מאוד מהמלחמה וירדו באופן עקבי מאז החודשים הראשונים למלחמה, כך שהיום קבוצת הצעירים ביותר מהווה 27.9% מסך דורשי העבודה (גבוה בכ-0.2 נק' האחוז יחסית לחודש נובמבר 2024 ורק בכ-0.1 יחסית לספטמבר 2023). קבוצת המבוגרים (55 ומעלה) שחוותה ירידה בשיעורה בתמהיל, עומדת על 30.8%

(תרשים 10). בקרב קבוצת הביניים (35-54), נשמר פחות או יותר אותו הערך שאפיין אותם טרום פרוץ "מלחמת חרבות ברזל" (41.2%).

העלייה המשמעותית בשיעור הצעירים בחודשי המלחמה הראשונים, שהביאה את הקבוצה לשיעור של 37.6% בנובמבר לעומת 27.8% בלבד שנה לפני כן למעשה נעלמה כמעט לחלוטין וכעת שיעורים בתמהיל מאפיין מצב של שגרה יחד עם דעיכה מוחלטת של מפוטרי הקיץ. כלומר ככל ששיא המשבר מתרחק (נכון לעכשיו), שיעור הצעירים יורד ומשתווה לשיעורם אשתקד.

תרשים 10 התפלגות דורשי העבודה לפי קבוצות גיל, נתונים מצטברים

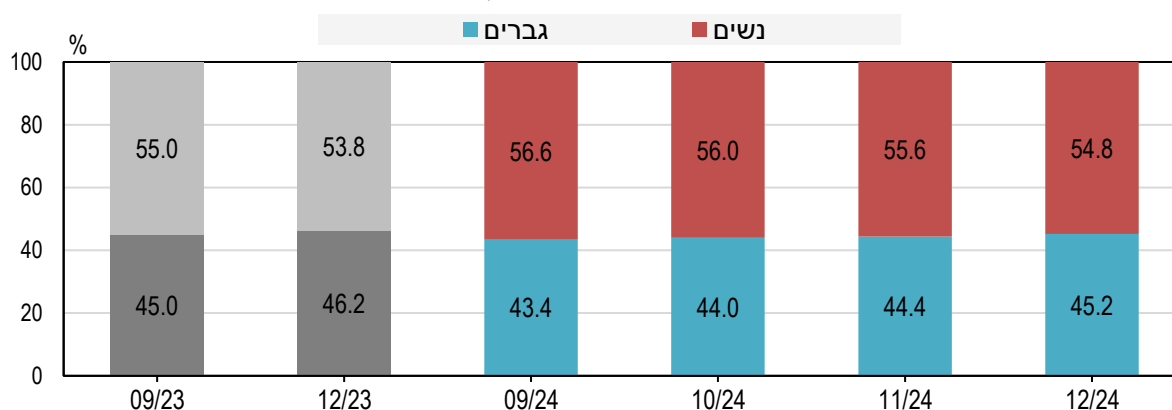

2. מגדר

מספר דורשות העבודה במהלך חודש דצמבר 2024 עמד על 90.1 אלף נשים (54.8%), לעומת 74.3 אלף גברים (45.2%). מספר הנשים הרשומות בשירות התעסוקה החודש ירד בכ-1.4 אלף ואילו מספר הגברים עלה בכ-1.3 אלף (נתונים מקוריים). אמנם העלייה החודש היא הודות לעלייה במספרם של הגברים הרשומים בשירות התעסוקה אך במובן הכללי ניכרת ירידה ברבעון האחרון. מנגד, הירידה בשיעור הנשים החודש מכילה כלל הנראה חזרה של נשים במשלחי יד של הוראה וחינוך (פתיחה מחודשת של מערכת החינוך באזור צפון). כך ששיעור הנשים בתמהיל מתאפיין בשיעור די דומה לזה שלפני המלחמה. כמו כן, שינויים אלו מהווים ביטוי להשפעות המלחמה על קבוצה זו, שכן נשים רבות יותר יצאו לחל"ת נוכח הקפאת מערכת החינוך (אזור צפון בעיקר) ודאגה לילידיהן וכן גם פיטורים בענפים נוספים.

תרשים 11 התפלגות דורשי העבודה לפי מגדר, נתונים מצטברים

3. קבוצות אוכלוסייה

בחלוקה לקבוצות אוכלוסייה ניתן לראות כי בחודש דצמבר 2024 היו רשומים כ-104.1 אלף דורשי עבודה 'יהודים לא חרדים' (עלייה מחודש קודם), כ-48.9 אלף דורשי עבודה מקבוצת האוכלוסייה הערבית (ירידה מחודש קודם) וכ-11.4 אלף דורשי עבודה מקבוצת האוכלוסייה החרדית (ירידה מחודש קודם). למעשה במהלך החודש חלה עלייה (נתונים מקוריים) רק בקבוצת הרוב, 'יהודים לא חרדים', של כ-1.1%. לעומת זאת, קבוצת המגזר החרדי חוותה ירידה של כ-2.2% (כ-0.3 אלף איש ואישה), לצד ירידה של כ-1.9% בלבד בקבוצת המגזר הערבי (כאלף איש ואישה).

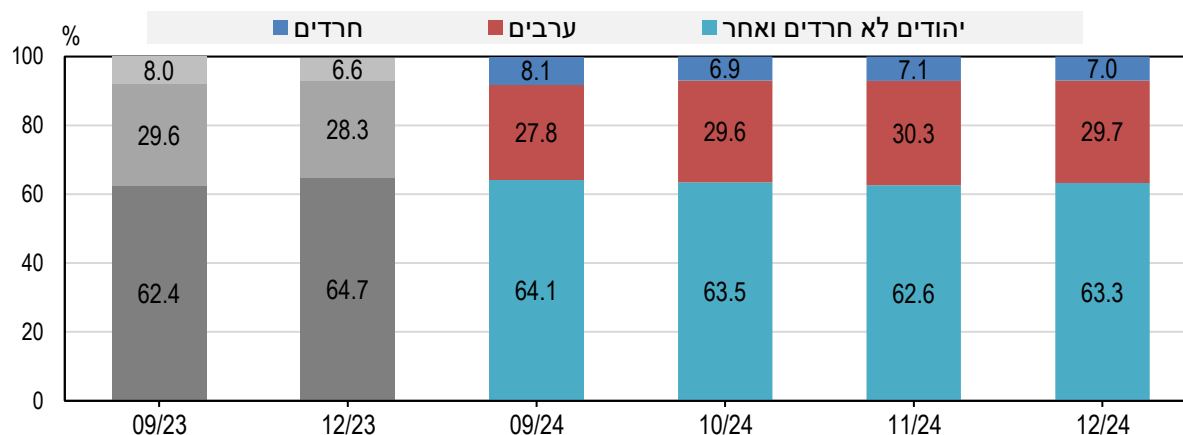
נציין שלמרות שעלייה זו אצל קבוצת הרוב (היהודים שאינם חרדים) אינה גדולה, שיעורם עלה בתמהיל ונוטה להיות גבוה יותר מזה שהיה טרום המלחמה (62.4% בספטמבר 2023). ממצא זה עשוי להעיד על אפקט ארוך טווח (לאחר עלייתם בחודש נובמבר 2023 שהייתה השנייה בגודלה ביחס לגודל האוכלוסייה) וגם על השפעה על קבוצות חזקות יחסית (גם מבחינת מיומנויות והתפלגות משלחי היד) מאוחר יותר מאשר על קבוצת האחרות, הקטנות יחסית.

כך ששיעורם בתמהיל של המגזר הערבי והחרדי יורדים במקצת, בעוד ששיעור קבוצת הרוב עולה לכ-63.3% (הגבוה במקצת מזה שהיה בספטמבר 2023). למעשה קבוצת הרוב, מאז השיא במספר דורשי העבודה שנרשמו בחודש נובמבר 2023, החלה מגמת הירידה בקרב קבוצה זו עד כדי שחזרה לחלוטין לשיעור שמאפיין שגרה.

בתחילת המלחמה היה ניתן להבחין במגמה המעידה על הצטרפות מוגברת של דורשי עבודה עם מיומנויות גבוהות (אשר כלל חלק גדול מתוך ה'יהודים הלא-חרדים'. בחודשים האחרונים חלה ירידה טבעית בשיעורם מכלל דורשי התעסוקה כתוצאה מהקלת המצב בצפון. עם זאת, במקביל מתרחש תהליך חזרה לעבודה של עובדים מקרב משלחי יד שנפח פעילותם ירד בשל השפעות המלחמה. יותר מכך, ברמה הכללית ניתן לראות כי התפלגות זו מתקרבת להתפלגויות שהיו בתקופה מקבילה אשתקד (ספטמבר 2023), אז השוק ההדוק יותר הביא קבוצה זו לשיעור נמוך (62.4%) של 'יהודים לא חרדים'.

תרשים 12 התפלגות דורשי העבודה לפי אוכלוסיה, נתונים מצטברים

4. אשכולות חברתיים-כלכליים

שירות התעסוקה בוחן את נתוני דורשי העבודה גם לפי אשכולות כלכליים-חברתיים בחלוקה לפי אזורים סטטיסטיים. על פי חלוקה זו, עולה כי 62.3 אלף מבין דורשי העבודה בחודש דצמבר 2024 מגיעים מאשכולות נמוכים (1-3), כ-71.4 אלף איש ואישה משתייכים לאשכולות בינוניים (4-7) ו-30.8 אלף איש ואישה לאשכולות גבוהים (8-10). התפלגות דורשי העבודה מראה כי 37.9% מכלל דורשי עבודה מגיעים מאשכולות נמוכים (1-3), 43.4% מאשכולות בינוניים (4-7) ו-18.7% מהאשכולות הגבוהים.

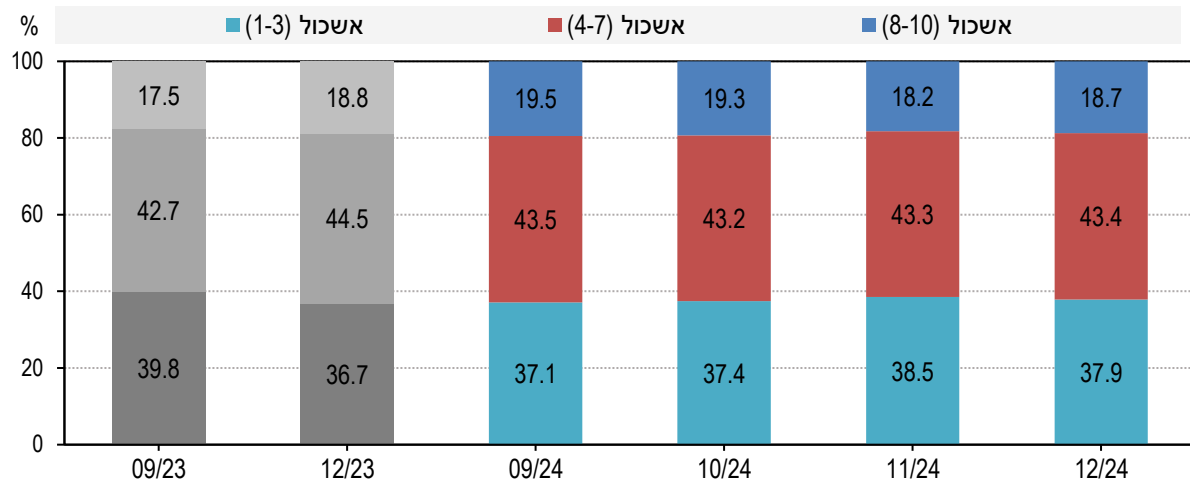
תמהיל זה התאפיין בתנודתיות מסוימת עם שיעורים גבוהים יחסית בחודשים האחרונים עבור האשכול הגבוה ביותר אך החודש מתייצב לעבר שיעור נמוך יותר שמאפיין מצב שגרה. כלומר, בעוד שבמהלך השנה האחרונה שיעורם של ה"חזקים" באוכלוסיית דורשי העבודה (הנראה כאפקט ארוך טווח) היה גבוה על חשבון ה"חלשים" ביותר (1-3), נראה שהמצב מתאזן לקדמותו עם שיעור גבוה יותר של הקבוצה התחתונה של כ-37.9% מול 39.8% בחודש ספטמבר 2023.

בקבוצת האשכולות הגבוהים (8-10) נרשמה עלייה של כ-0.5 נקודות האחוז יחסית לחודש הקודם. שיעור קבוצה זו נותר גבוה בכ-1.2 נקודות האחוז ביחס לשיעור טרום המלחמה (17.5%) וכמעט זהה לשיעור שהיה קרוב יותר לפרוץ המלחמה (דצמבר 2023). בקבוצת האשכולות (1-3) יורד השיעור לרמה רחוקה יותר לטרום המלחמה של כ-37.9% (פער של כ-1.9 נקודות האחוז). כמו כן, קבוצת הביניים גם רחוקה במקצת מזה שהיה בספטמבר 2023.

ייתכן כי שהתחדשות העלייה החודש בשיעור הקבוצה החזקה ביותר (8-10), נובעת בין היתר בגלל השפעת מהלך הפסקת הלחימה העצימה (הן בצפון והן בדרום) וחזרתם של אנשי מילואים (במעמד סוציו-אקונומי בינוני ומעלה) לדרוש עבודה.

תרשים 13 התפלגות דורשי העבודה לפי אשכולות כלכליים-חברתיים, נתונים מצטברים

ג. משלחי יד דורשי העבודה הרשומים בשירות התעסוקה

כל דורש עבודה שנרשם בשירות התעסוקה מדווח על המקצוע שבו הוא עסק טרם רישומו. רשומות אלו עוברות התאמה, כך שעבור כל דורש עבודה ניתן להציג משלח היד בהתאם לחלוקה המקובלת של הלמ"ס (ISCO08). מבנה הסיווג של משלחי-היד מורכב מ-4 רמות של פירוט: מתת קבוצה (המקצוע עצמו) לקבוצה משנית, קבוצה ראשית וסדר. חלק זה מציג את מקצועות של דורשי עבודה לפי חלוקת משלחי היד של הלמ"ס לפי פירוט של סדר (1) וקבוצות משנה (3). בהתאם לכך, תרשים 14 מתאר את התפלגות דורשי העבודה לפי משלח יד (רמה 1) בחודשים האחרונים, **אוגוסט 2024 עד דצמבר 2024**, ואת השינויים הבולטים בחודש זה מול החודשים הקודמים. סידור משלחי היד בתרשים מציג את התפלגות של דורשי העבודה בכל חודש.

במובן מסוים, ניתן לראות בתרשים זה כחתך זמן שמתאר את המצב כפי שהוא מתבטא במשלחי היד, כלומר איזה משלחי יד בולטים יחסית הן בתקופות המושפעות מתופעות עונתיות אך גם בעתות משבר ומלחמה – כאשר השפעת האירוע מתעממת, ההתפלגות הנורמלית באה לידי ביטוי.

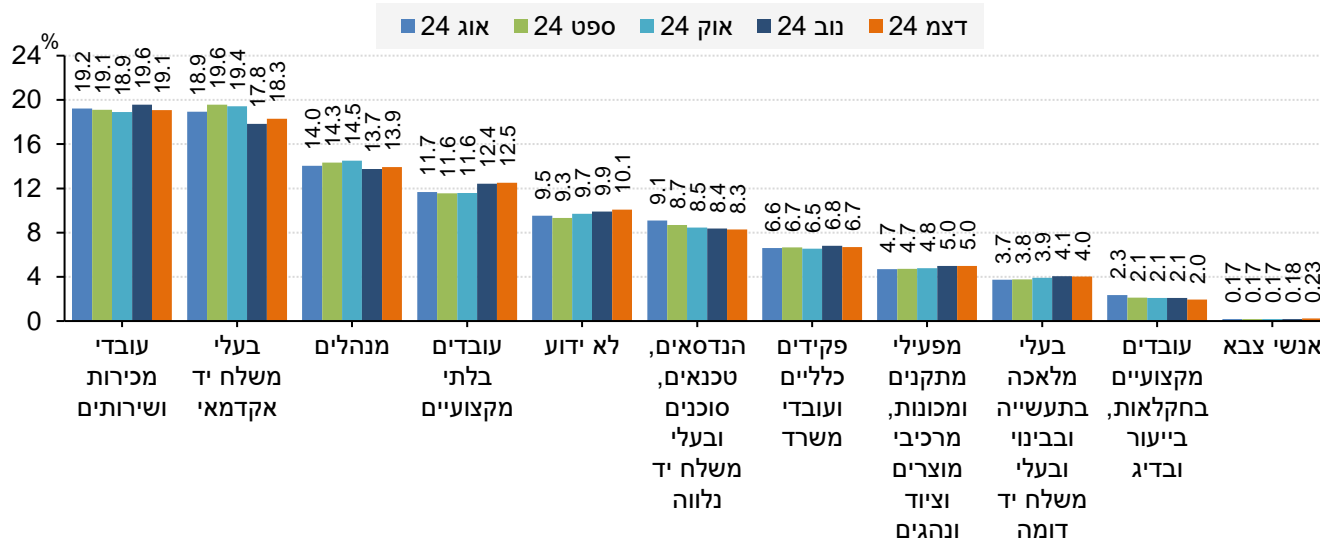
מגמות התקופה האחרונה מגלמות את השפעות המלחמה על משלחי היד שבאות בהלימה עם השינויים שהוזכרו בתמהילי דורשי העבודה. ראשית, העלייה במשלחי יד "בעלי משלח יד אקדמאי" במהלך השנה האחרונה, שהגיעה לשיא בתמהיל בחודש ספטמבר 2024 ועמדה על כ-19.6% חוותה עלייה מחודשת החודש ועומדת על כ-18.3%. מה שמתואם עם העלייה של המעמד הסוציו-אקונומי הגבוה (8-10) וירידתו בחודש הקודם. כמו כן, ישנה עלייה מובחנת ב"מנהלים" מערך של כ-13.7% לכ-13.9% ומבטאת גם את רכיב המעמד הגבוה שעלה. מעבר לכך, עלייה זו מכילה גם מחזוריות מסוימת בחורף עם הפחתה במספר התיירים והמבקרים מוצאת את ביטוייה ברכיב מסוים במשלח היד 'עובדים בלתי מקצועיים'. עם זאת, יש לציין בהקשר של משלחי יד

אקדמאיים שירידתם בתמהיל בחודש נובמבר 2024 לאו דווקא מעידה על שיפור במשרות הפנויות במשלחי יד אלה.

משלחי יד כמו "עובדים בלתי מקצועיים" הראו החודש עליות מובחנות אף הם (עלייה של כ-0.1 נקודות האחוז מחודש קודם) לצד עלייה במשלחי יד לא ידועים של כ-0.2 נקודות האחוז מה שמבטא את הקושי והעלייה של המגזר הערבי והחרדי החודש ואת המעמד הנמוך ביותר (1-3). שכן, התפלגות משלחי יד אלה גבוהה יותר בקבוצות המשניות.

תרשים 14 התפלגות דורשי העבודה לפי משלח-יד (רמה 1) באחוזים, נתונים מצטברים מקוריים

הרחבת ההשוואה למשלחי יד ברמה מפורטת יותר (רמה 3, לפי הגדרת הלמ"ס)⁸, מציגה את משלחי היד הבולטים בהם התרחש שינוי בחודשיים האחרונים. על פי טבלה 2, בחודש דצמבר 2024 לעומת אוקטובר 2024 חוו רוב של משלחי היד ירידות מובחנות וזאת לצד עליות קטנות עד כדי יציבות. בין משלחי היד ברמה 3 שהראו עליות: עוזרים בהכנת מזון (11.8%) עובדים בלתי מקצועיים (11%), גננים ומגדלי גידולים (10.6%) ועובדי אבטחה (8%). לצד זה נצפו ירידות: ספרנים (-22%), 'בעלי משלח יד בתחום המשפט' (-10.8%), מטפלים סיעודיים וסייעים בתחום הבריאות (-10.7%), 'מנהלים כלליים' (-8%) ו-'מפתחי תוכנה ומנתחי יישומים' (-6.1%). מעבר לכך, ההטיה שנוצרה בעקבות השפעות המלחמה על התפלגות דורשי העבודה ממשיכה להוות כגורם מעיק ודוחק עבור משלחי יד אקדמאיים המתקשים ביצירת משרות חדשות יחסית לשנת 2022 ומצד שני במשלחי יד שעדיין חסרים בהם עובדים (כמו בנייה)⁹.

⁸ ניתוח זה כולל משלחי יש בהם רשומים מעל 1000 דורשי עבודה.

⁹ משרות רבות לא מאוישות במשק כמו ענף הבנייה (דוח הלמ"ס חושף כי לא חל שיפור במגבלת המחסור בעובדים, מתוך סקר הערכת מגמות בעסקים אוגוסט 2024), זאת לאחר זעזוע היצע העבודה המשמעותי לאחר פרוץ מלחמת "חרבות ברזל".

טבלה 2 מספר דורשי עבודה לפי משלח יד ברמה 3- חודשים דצמבר לאוקטובר 2024 (משלחי יד עם למעלה מ-1000 דורשי עבודה)

משלחי יד רמה 1 ו-3	סכום של 10/24	סכום של 12/24	סכום של הפער ב-%
בעלי משלח יד אקדמאי	27331	25548	-6.5%
ספרנים, ארכיונאים ואוצרים	2791	2177	-22.0%
בעלי משלח יד בתחום המשפט	1201	1071	-10.8%
אדריכלים, מתכננים, מודדים ומעצבים	1740	1605	-7.8%
בעלי משלח יד בתחום מסדי הנתונים ובתחום הרשתות	6713	6253	-6.9%
מפתחי תכנה ומנתחי יישומים	3011	2826	-6.1%
בעלי משלח יד בתחום הפיננסים	1037	982	-5.3%
בעלי משלח יד בתחומי המכירות, השיווק ויחסי הציבור	1259	1216	-3.4%
בעלי משלח יד בתחום ההנדסה (פרט להנדסת חשמל ואלקטרוניקה)	2744	2659	-3.1%
מורים בחינוך היסודי ומחנכים בחינוך הקדם-יסודי	2828	2746	-2.9%
אחיות מוסמכות ומיילדות מוסמכות	1072	1061	-1.0%
סופרים, עיתונאים ובלשנים	1708	1695	-0.8%
רופאים	1227	1257	2.4%
מנהלים	22124	21156	-4.4%
מנהלים כלליים (מנכלים) ומנהלים בכירים	1496	1376	-8.0%
מנהלי מכירות, שיווק ופיתוח	3826	3555	-7.1%
מנהלים בתחום המסחר הקמעוני והסיטוני	1300	1224	-5.8%
מנהלים בתחומי התעשייה, הכרייה, הבנייה וההפצה	4005	3820	-4.6%
מנהלים בתחום השירותים המקצועיים	2562	2476	-3.4%
מנהלים בתחום השירותים העסקיים ומנהלים אדמיניסטרטיביים	8935	8705	-2.6%
עובדי מכירות ושירותים	25994	25712	-1.1%
מטפלים סיעודיים וסייעים בתחום שירותי הבריאות	7720	6895	-10.7%
קופאים ומוכרי כרטיסים	5148	5054	-1.8%
עובדים אחרים בתחום השירותים האישיים	3153	3159	0.2%
מטפלים בילדים וסייעים למורים	3483	3595	3.2%
עובדים בשירותי אבטחה	5301	5724	8.0%
עובדי מכירות אחרים	1189	1285	8.1%
עובדים בלתי מקצועיים	14072	15174	7.8%
פועלים בלתי מקצועיים בהובלה ובאחסון	4150	4338	4.5%
שוטפי כלי רכב, מנקי חלונות, כובסים ועובדי ניקיון אחרים בעבודה ידנית	6465	6983	8.0%
עובדים בלתי מקצועיים אחרים	1437	1595	11.0%
עוזרים בהכנת מזון	2020	2258	11.8%
הנדסאים, טכנאים, ובעלי משלח יד נלווה	9774	9524	-2.6%
בעלי משלח יד נלווה בתחומי האמנות, התרבות והקולנוע	2302	2074	-9.9%
הנדסאי וטכנאי תקשורת (טלקומוניקציה) ושידור	1082	1026	-5.2%
בעלי משלח יד נלווה בתחומי המשפט, החברה והדת	1542	1492	-3.2%
עובדי ספורט וכושר	1165	1174	0.8%
מפקחי כרייה, תעשייה ובנייה	1507	1530	1.5%
הנדסאי וטכנאי תפעול והנדסאי וטכנאי תמיכה במשתמשים בענפי טכנולוגיות המידע (ICT)	2176	2228	2.4%
פקידים כללים ועובדי משרד	7964	8133	2.1%
קלדנים	3225	3233	0.2%
פקידי רישום של נתונים מספריים	1501	1524	1.5%
עובדי מזכירות (כללי)	1979	2012	1.7%
פקידים כלליים ועובדי משרד אחרים	1259	1364	8.3%
עובדים מקצועיים בחקלאות, בייעור ובדיג	5301	5380	1.5%
עובדים במשק מעורב (גידולים ובעלי חיים)	2198	1947	-11.4%
גננים ומגדלי גידולים	3103	3433	10.6%
בעלי מלאכה בתעשייה ובבינוי ובעלי משלח יד דומה	1238	1266	2.3%
עובדי שלד בתחום הבנייה ובעלי משלח יד דומה	1238	1266	2.3%
מפעילי מתקנים ומכונות, מרכיבי מוצרים וציוד ונהגים	4623	4804	3.9%
מפעילי מתקנים ניידים	3144	3234	2.9%
נהגי משאיות כבדות ואוטובוסים	1479	1570	6.2%

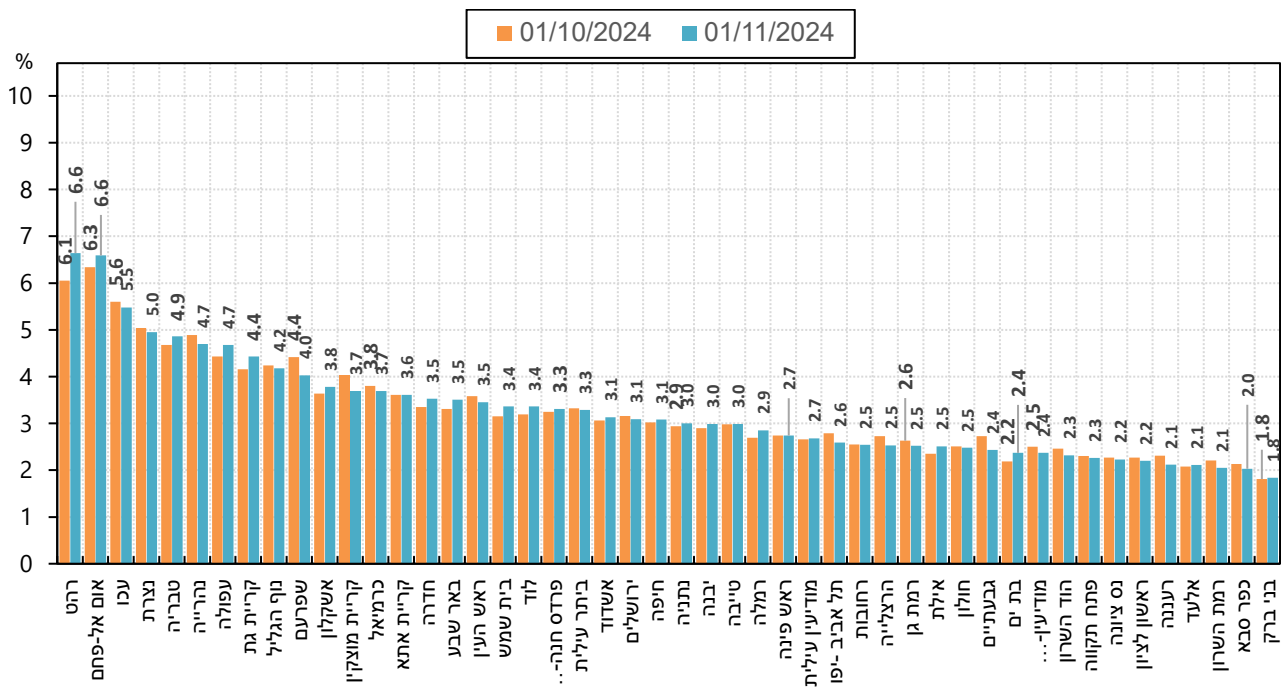
ד. פריסה גיאוגרפית וחלוקה לפי ערים מרכזיות (שיעור דורשי העבודה היישובי)

על מנת להשלים את תמונת המצב, נתוני שירות התעסוקה מאפשרים לייצר השוואה של שיעור דורשי העבודה ברמת היישובים. תרשים 15 מוצג השיעור המשוער של דורשי העבודה ביחס לכוח העבודה בערים בהן למעלה מ-40 אלף תושבים, ביחס לכוח העבודה ביישובים ובמקביל בניתוח גיאוגרפי נרחב יותר.

1. רשויות גדולות (מעל 40 אלף תושבים)

בהשוואה לנתון ארצי ובדומה לחודשים האחרונים, בראש רשימת הערים ששיעור דורשי עבודה בהם גבוה ביותר נמצאות בעיקר ערים ערביות וחלקן מעורבות. בתור תמונה כללית, הערים עם שיעור דורשי העבודה הגבוה ביותר בדצמבר 2024 (השומרות על דירוגן בקרב שיעורי האבטלה היישוביים) הן אום אל-פחם (6.7%, עלייה של כ-0.1 נקודות האחוז) ובשיעור זהה רהט (6.6%) ורק לאחר מכן עכו (5.7%). בפער די משמעותי מהן עומדות נצרת (4.7%) ונהרייה (4.6%). מנגד, במנעד השיעורים ישנן ערים חזקות כמו רמת השרון, כפר סבא ורעננה עם כ-2.1%-2.2% (בקצה הימני של התרשים).

תרשים 15 שיעור כלל דורשי העבודה ברמה היישובית בדצמבר 2024 לעומת נובמבר 2024

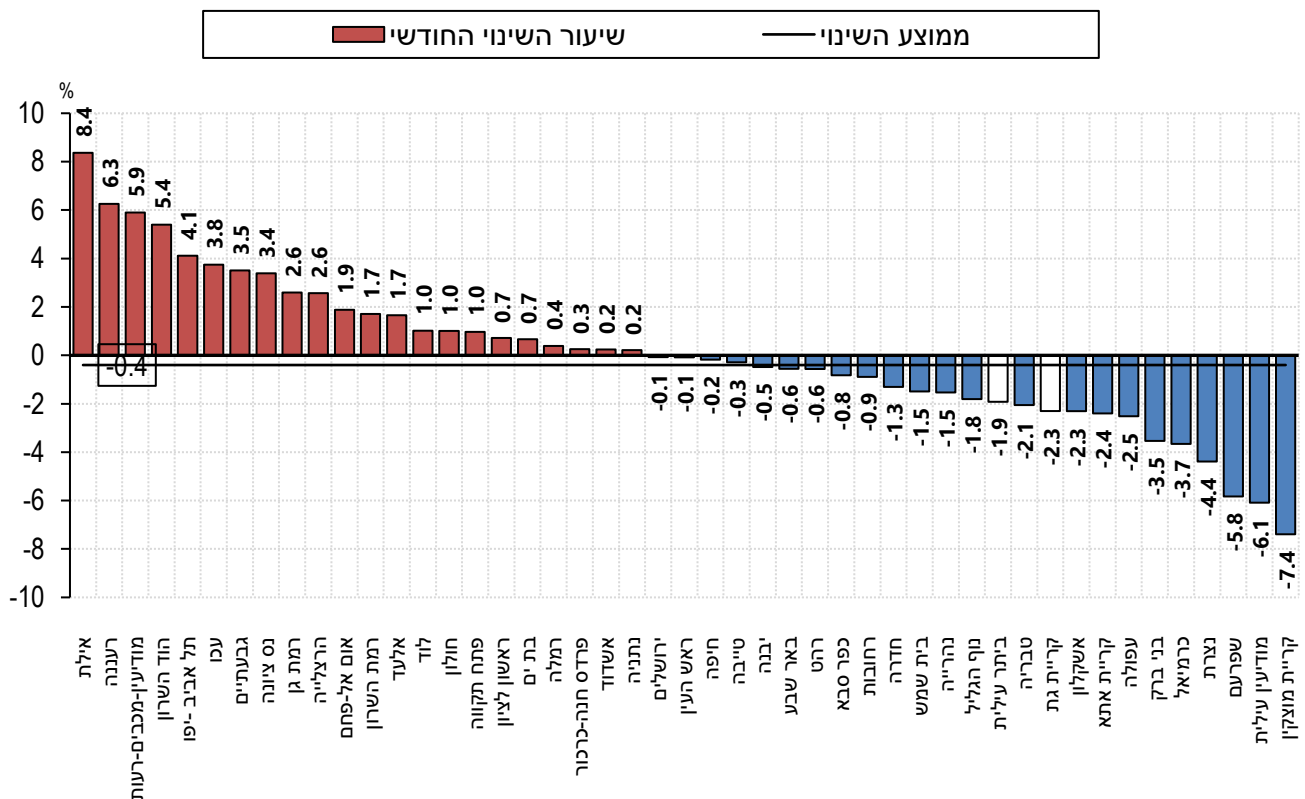
למעשה, גם בחודש זה כבחודש הקודם, כחצי מהיישובים (תרשים 16) רשמו ירידה גדולה מהממוצע הלא משוקלל (-0.4%) כאשר היו אלה בעיקר היישובים הצפוניים ביותר שרשמו את הירידות המובילות והגדולות ביותר. במקביל, מספר ערים גדולות **באזור הדרום (אילת)** והמרכז וחלק אף הצפון אך גם מעורבות שחוו דווקא עליות די גבוהות אך בעוצמה משתנה: **כגון אילת**

(8.4%), רעננה (6.3%), מודיעין מכבים-רעות (5.9%), הוד השרון (5.4%), תל אביב-יפו (4.1%), עכו (3.8%), גבעתיים (3.5%) ו-נס ציונה (3.4%).

כאמור הירידות הגדולות ביותר באו לידי ביטוי במספר ערים באזור הצפון וערים באזור המרכז כמו קריית מוצקין שנמצאת במקום השלישי אחרי גבעתיים (-7.4%), מודיעין עלית (-6.1%), שפרעם (-5.8%), נצרת (-4.4%), כרמיאל (-3.7%). יש לציין את נהרייה שהשיגה ירידה של (-1.5%) וערים נוספות בצפון שהמשיכו את הירידה שנצפתה החל מסוף חודש נובמבר 2024. בהסתכלות רחבה ומעבר להשפעות המלחמה, המגמות המעורבות שנרשמו החודש (מצד אחד ירידות בערים מרכזיות וצפוניות ומצד שני עליות בערים דרומיות ומעורבות) מראה שבעוד שרואים התאוששות באזור הצפון וחזרה של רבים לתעסוקה, האתגרים הקודמים עדיין קיימים, כגון קושי של ישובים המתאפיינים בסולם סוציו-אקונומי נמוך יחסית (רהט, אום אל פאחם, רמלה, לוד ובאר שבע). ממצא זה מתלכד עם השינוי בהתפלגות משלחי היד בהם ראינו עלייה של "בלתי מקצועיים" והן לעלייה מסוימת בשיעורים של הצעירים ביותר.

תרשים 16 שיעור השינוי בדורשי העבודה ברמה הישובית בדצמבר 2024 לעומת נובמבר 2024

2. מעקב אחר דירוגי הערים לפי שיעור האבטלה

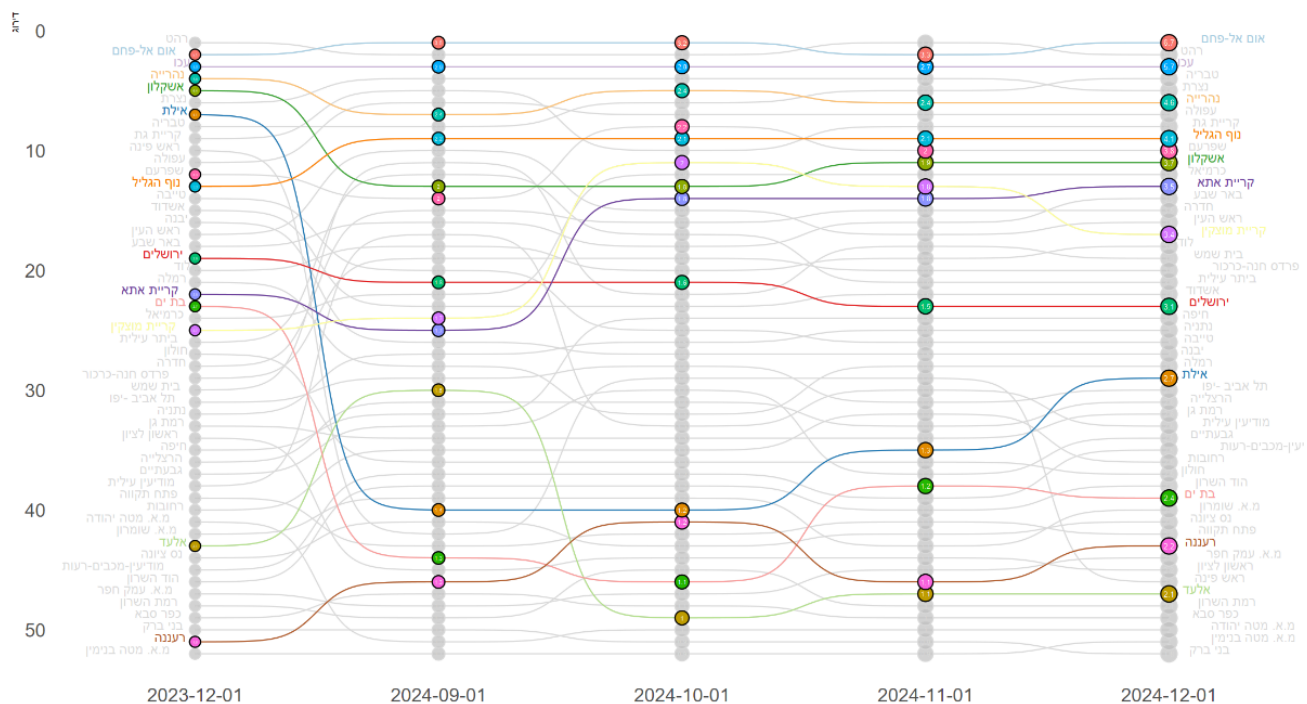
על מנת להבין את ההשפעות המידיות וההשפעות לטווח קצר על הערים בישראל, תרשים 17 מדרג וממקם את שיעורי האבטלה ביישובים שונים לאורך הרבעון האחרון ולתקופה המקבילה אשתקד, ומאפשר לבחון כיצד השתנו הדירוגים והאם ישנו שינוי ביחס לשנה שעברה. התצוגה

הדינמית הזו מספקת תמונה רחבה של שוק העבודה המקומי, תוך שימת דגש על השפעות אד-הוק ומגמות מחזוריות שמשפיעות על מיקום כל ישוב ביחס לאחרים. מהתרשים ניתן לזהות מספר דפוסים בולטים:

- ערים חרדיות כגון אלעד ומודיעין עילית שהציגו עליות משמעותיות בחודשי הקיץ, ולאחר מכן ירידות מדורגות, מצויות כעת פחות או יותר באותו מיקום יחסי בתקופה המקבילה אשתקד.
- ערים כמו עכו ואום אל-פחם שומרות על מיקומן ברשימה באופן יציב, עם שיעורי אבטלה גבוהים וללא שום שינוי בדירוג שלהן ביחס לערים אחרות, מה שמעיד על אתגרים כלכליים מתמשכים באזורים אלו.
- העיר אילת שחלק משמעותי מאוד מהכנסותיה תלוי בתיירות נכנסת (מקומית וח"ל) נתונה למחזורי העונתיות וחווה בתקופה זו עלייה בשיעור האבטלה (שכן פחות מבקרים מגיעים) ולכן עולה במיקומה היחסי יחסית לחודש אוקטובר 2024 אך הרבה יותר נמוך מדצמבר 2023.

תרשים 17 דירוגי היישובים לפי שיעורי האבטלה בהשוואה לשלושת החודשים האחרונים ולתקופה המקבילה אשתקד

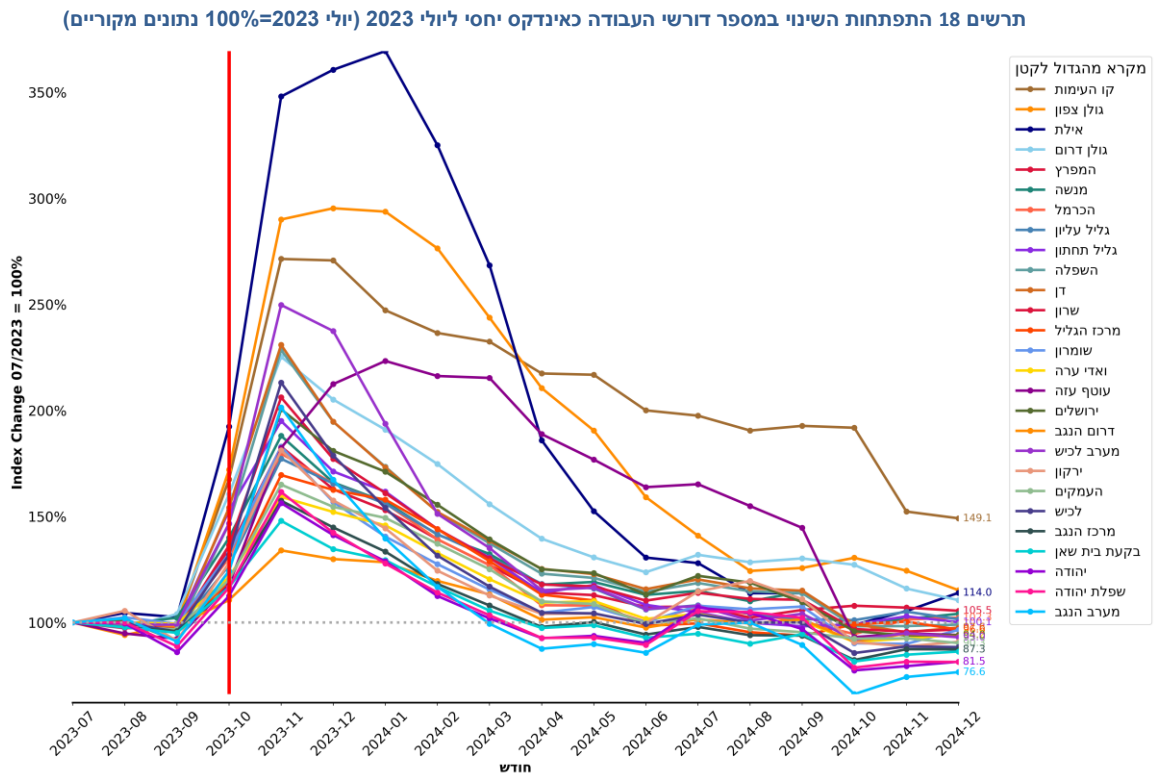
3. ניתוח מיוחד על יישובי הפריפריה לעומת יישובי העימות

אחד האפיונים החשובים לחודש זה בבחינת דורשי העבודה בפיזור האזורי הוא מדד פריפריאלי המתמקד ביישובי קווי העימות ואזורים שנפגעו לעומת כאלה שפחות ואף כאלה שלא נפגעו באופן ישיר ממתקפת הטרור באוקטובר 2023. בבחינת אינדקס השינוי מאז התקופה המקבילה אשתקד בפילוח אותם אזורים והשוואה ביניהם מתקבלת התמונה של ההשפעה המשמעותית שחוו אותם יישובים בשלבים המיידים של המתקפה ולאחר מכן בשלבים המאוחרים של מלחמת "חרבות ברזל".

כפי שניתן לראות בתרשים 18, בפרוץ המלחמה קיימת עלייה חדה מאוד ביישובי קו העימות, אזור עוטף עזה, אזור אילת (שלמעשה הוביל במגמה אך דעך מהר יותר בהמשך) ואזור גולן צפון. כאמור, התרחשה עלייה בכל האזורים המצויים בתרשים אך במגניטודות שונות וניתן לראות את הדעיכה ההדרגתית (חזרתם של דורשי העבודה לתעסוקה) וכעת נראה כי רובם נמצאים באותה ואף מתחת לרמה שאפיינה אותם טרום המלחמה (יולי 2023).

למעשה לפני המלחמה, ניתן לראות דווקא את התבנית ההפוכה – יישובי עוטף עזה, קו העימות, אילת ואזור גולן דרום נמצאים בתחתית האינדקס כלומר מתחת כמעט לכל שאר היישובים כאשר מגמתיות זו מתהפכת לאחר אוקטובר 2023. ההערכה להמשך היא ירידה נוספת בכמות דורשי העבודה וחזרה איטית וממושכת לאותן רמות דורשי עבודה טרום המשבר.

תרשים 19 השינוי בשיעור האבטלה המשוער יישובית מחדש נובמבר 2024

